EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2021/1681,

29. aprill 2021,

tähelepanekutega, mis on ühisettevõtte ECSEL 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust ühisettevõtte ECSEL 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0108/2021),

A. arvestades, et ühisettevõte ECSEL (edaspidi „ühisettevõte“) asutati 6. mail 2014 ühisettevõttena Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 187 tähenduses, et rakendada ühist tehnoloogiaalgatust „Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel“ ajavahemikuks kuni 31. detsember 2024;

B. arvestades, et ühisettevõte asutati 2014. aasta mais määrusega (EL) nr 561/2014 ([1]), mis jõustus 27. juunil 2014, eesmärgiga asendada ühisettevõtted ARTEMIS ja ENIAC, mille õigusjärglane ta on;

C. arvestades, et ühisettevõtte liikmed on liit, liikmesriigid ja vabatahtlikkuse alusel assotsieerunud riigid (edaspidi „osalevad riigid“) ning erasektorist pärit liikmetena ühendused, kes esindavad oma ettevõtteid ja teisi organisatsioone, kes tegutsevad liidus elektroonikakomponentide ja -süsteemide valdkonnas;

D. arvestades, et liidu rahaline osalus ühisettevõttes programmi „Horisont 2020“ kogu kehtivusaja jooksul on kuni 1 184 874 000 eurot (sealhulgas EFTA assigneeringud) haldus- ja tegevuskulude katmiseks, osalevate riikide rahaline osalus tegevuskulude katmiseks on vähemalt 1 170 000 000 eurot, mis on võrreldav liidu rahalise osalusega, ning erasektori liikmete rahaline osalus on vähemalt 1 657 500 000 eurot;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. võtab teadmiseks, et kontrollikoja aruandes ühisettevõtte 2019. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) leitakse, et ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruanne annab kõigis olulistes aspektides tõepärase pildi ühisettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2019. aasta seisuga ning finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest sel kuupäeval lõppenud aastal vastavalt ühisettevõtte finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele; märgib, et raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2. võtab teadmiseks, et ühisettevõtte 2019. aasta kogueelarve (mis sisaldab uuesti sisse kantud eelmiste aastate kasutamata assigneeringuid, sihtotstarbelisi tulusid ja järgmisesse aastasse ümberjaotatavaid summasid) sisaldas 203 966 000 euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid ja 232 545 000 euro ulatuses maksete assigneeringuid; märgib, et kulukohustuste ja maksete assigneeringute kasutusmäär oli vastavalt 100 % ja 80 %;

3. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et 2019. aasta lõpus eraldas liit seitsmenda raamprogrammi vahenditest 637 600 000 eurot seitsmenda raamprogrammi tegevuste kaasrahastamiseks ja veel 17 931 000 eurot sellega seotud halduskulude kaasrahastamiseks ning et ühisettevõtte poolt 2014. aasta juunis üle võetud tegevuste kumulatiivsed kulukohustused olid 447 342 072 eurot (ARTEMIS 101 425 148 eurot ja ENIAC 345 916 924 eurot); võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et 2019. aasta lõpuks oli ühisettevõte kulukohustustest vabastanud ligikaudu 21 800 000 eurot (ARTEMIS ligikaudu 10 700 000 eurot ja ENIAC 11 100 000 eurot) ja maksnud välja 372 480 443 eurot (ARTEMIS 78 362 170 eurot ja ENIAC 294 118 273 eurot);

4. märgib kontrollikoja aruande põhjal, et ühisettevõtte 2019. aasta olemasolevate maksete assigneeringute (44 805 000 eurot) täitmise määr seitsmenda raamprogrammi projektide kaasrahastamiseks oli 45,3 % ning et see madal määr oli peamiselt tingitud viivitustest riiklike rahastamisasutuste poolt seitsmenda raamprogrammi käimasolevate tegevuste kohta projektide lõpetamise tõendite väljastamisel; märgib lisaks, et kuna programm

([1]) ELT L 169, 7.6.2014, lk 152.

lõpetati 2017. aasta lõpus, suurendavad need viivitused ohtu, et ühisettevõttele seitsmenda raamprogrammi raames juba eraldatud vahendeid ei kasutata täielikult ära; palub ühisettevõttel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle kohta aru;

5. märgib, et 30 osalevat riiki peavad eraldama vähemalt 1 170 000 000 eurot ühisettevõtte programmiga „Horisont 2020“ seotud põhitegevuseks määruses (EL) nr 561/2014 ette nähtud ajavahemiku jooksul ning et 2019. aasta lõpu seisuga olid 2014.–2018. aasta projektikonkurssides osalenud riigid võtnud kohustusi ligikaudu 763 530 000 euro ulatuses ja teinud makseid ligikaudu 341 600 000 euro ulatuses (29,2 % kogu vajalike osamaksete mahust); võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et osalevate riikide panuse väike maht tuleneb sellest, et mõned osalevad riigid kajastavad oma kulusid ja annavad nende kohta ühisettevõttele aru alles pärast nende toetatavate programmi „Horisont 2020“ projektide lõpuleviimist;

6. võtab teadmiseks, et vähemalt 1 657 500 000 euro suurusest osalusest, mida erasektorist pärit ühisettevõtte tegevuses osalevad liikmed peavad maksma määruses programmi jaoks ette nähtud ajavahemiku jooksul, oli ühisettevõtte hinnangul (st aruannete kohaselt, kuid kinnitamata) 2019. aasta lõpus liikmete mitterahaline osalus 705 410 000 eurot, kusjuures liidu rahaline osalus 2019. aasta lõpus oli 681 483 000 eurot (määruse (EL) nr 561/2014 kohaselt kuni 1 184 874 000 eurot) ja tööstusharu kinnitatud mitterahaline osalus oli 102 559 000 eurot; märgib lisaks, et tööstusharu esindavate liikmete rahaline osalus oli 14 922 000 eurot; võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte saab arvutada tööstusharu esindavate liikmete mitterahalise osaluse tegeliku summa alles pärast seda, kui ta on kinnitanud osalevate riikide sissemaksed programmi lõpus, ning et see selgitab tööstusharu teatatud, kuid veel kinnitamata mitterahalise osaluse suurt summat; kutsub osalevaid riike üles täitma määruse (EL) nr 561/2014 artiklist 4 tulenevaid kohustusi seoses oma osaluse ja aruandlusega;

7. märgib, et erasektorist pärit liikmetelt rahalise osaluse saamise menetlused on ühisettevõtete puhul erinevad; nõuab mitterahaliste osaluste arvutamise ühtlustamist ühisettevõtete vahel; teeb ettepaneku, et ühise menetlusega tuleks ette näha läbipaistvad ja tulemuslikud hindamismeetodid, mille tulemusena saaks välja selgitada osaluse tegeliku väärtuse; kutsub kontrollikoda üles kontrollima sõltumatute välisaudiitorite tehtud auditeid; nõuab ühtlasi asjakohast õigusraamistikku, millega tagatakse programmi lõpuks nõutavas summas rahalise osaluse saavutamine; märgib, et see õigusraamistik võiks sisaldada nõudeid selle kohta, et erasektori osalus tuleks tasuda enne sellele vastava liidu osaluse maksmist või sellega samal ajal;

8. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et programmi „Horisont 2020“ projektide jaoks kasutada olnud 2019. aasta eelarve täitmise määr oli kulukohustuste assigneeringute osas 100 % ja maksete assigneeringute osas 89 % ning et 2018. ja 2019. aasta projektikonkursside raames välja valitud programmi „Horisont 2020“ projektide eelmaksed moodustasid aasta jooksul tehtud tegevuskulude maksete väärtusest 67 %; märgib lisaks kontrollikoja aruande põhjal, et ühisettevõte paigutas 19 000 000 eurot eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringuid ümber 2019. aasta tegevuseelarvesse, suurendades programmi „Horisont 2020“ toetuste algset eelarvet 163 080 000 eurolt 182 147 000 eurole, ning et ühisettevõte põhjendas ümberpaigutamist väljamaksetaotluste eeldatava suurenemisega 2019. aastal seoses programmi „Horisont 2020“ 2014. ja 2015. aasta projektikonkurssidega, ning et 2019. aasta lõpus täideti ümberpaigutatud eelarvest 59 %;

Tulemused

9. võtab teadmiseks, et ühisettevõte kasutab tegevuse ja programmide tulemuslikkuse mõõtmiseks võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajaid ning konkreetseid programmi „Horisont 2020“ ühiseid tulemuslikkuse põhinäitajaid, jälgides samal ajal näitajate abil ka valdkondadevahelisi küsimusi;

10. nõuab, et ühisettevõte vaataks oma kommunikatsioonistrateegia läbi, tagamaks, et sidusrühmad oleksid ühisettevõtte ülesannetest, tegevusest ja saavutustest teadlikud;

11. kutsub komisjoni ja kontrollikoda üles koostama süvitsimineva tulemuslikkuse jälgimise meetodi, et hinnata ühisettevõtte lisaväärtust ning võtta seejuures arvesse ka sotsiaalset, tööhõivealast ja turule avalduvat mõju; on seisukohal, et selle hindamise tulemusi tuleks kasutada tulevikku silmas pidades või liidu rahastamise ümberjaotamiseks;

12. märgib, et ühisettevõtte programmi kogu saavutatud finantsvõimendus 2019. aastal (st programmi „Horisont 2020“ kulud miinus liidu rahalised vahendid jagatuna liidu rahaliste vahenditega) oli 3; märgib lisaks, et programmi „Horisont 2020“ ühe euroga võetakse kasutusele ka 0,93 eurot riiklikku või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahastust;

13. võtab teadmiseks, et ühisettevõte algatas 2019. aastal kolm projektikonkurssi (teadus- ja innovatsioonimeede, innovatsioonimeede ning koordineerimis- ja toetusmeede), mille tulemusena valiti 40 koostööprojektist välja 15: kaheksa teadus- ja innovatsioonimeedet, kuus innovatsioonimeedet ning üks koordineerimis- ja toetusmeede; märgib lisaks, et 2018. aasta projektikonkursist valitud 13 projekti toetuslepingud allkirjastati ja kõik projektid alustasid tegevust 2019. aastal; võtab lisaks teadmiseks kolm juhtalgatust – Mobility.E, Industry4.E ja Health.E –, mis võimaldavad ühisettevõtte kogukonnal jätkata kontakte teiste kogukondadega (näiteks aidates edendada ühistegevust ühisettevõttega IMI projekti Trials@Home raames, mille kohta on 2020. aasta töökavas heaks kiidetud eraldi projektikonkurss); märgib, et kõik ühisettevõtte 2019. aasta tegevuseesmärgid saavutati;

14. märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt oli 2019. aasta lõpus programmi „Horisont 2020" rakendamise määr ühisettevõttele määratud tegevustega seotud projektikonkursside puhul 71 %;

15. võtab teadmiseks 2020. aasta juulis avaldatud sõltumatu mõju-uuringu „Study on the impact of ECSEL funded actions" (uuring ECSELi rahastatud meetmete mõju kohta), milles jõuti järeldusele, et ühisettevõte on juba aidanud saavutada märkimisväärseid tulemusi nii majanduslikul kui ka ühiskondlikul tasandil, pakkudes positiivset raamistikku usalduse loomiseks ja riskide võtmiseks ning aidates selgelt kaasa innovatsiooni jaoks õigete tingimuste või keskkonna loomisele nii projekti kui ka programmi tasandil; märgib lisaks, et uuringus jõuti järeldusele, et ühisettevõte suudab edendada selliste lahenduste uurimist ja arendamist, mis toovad otsest kasu liidu kodanikele ja aitavad lahendada ühiskondlikke probleeme;

16. märgib, et intellektuaalomandi õiguste küsimust tuleb käsitleda kõigis lepingutes, mis võivad viia tulemuslikkuse valdkonnas kavandatud tulemuse või mõjuni; tuletab meelde, et intellektuaalomandi õiguste eesmärk on kaitsta üksikisikutest loovisikute õigusi, kuid anda ka üksikasjalikku teavet selle kohta, kuidas neid õigusi tulevikus kasutatakse; märgib, et kuna tegevust rahastatakse ka avaliku sektori vahenditest, peaksid tulemused olema läbipaistvad ja üldsusele kättesaadavad ning nende suhtes tuleks kohaldada erinõudeid, näiteks vajaduse korral koostalitlusvõime nõudeid; palub komisjonil esitada ettepaneku intellektuaalomandi õigusi ja nende rakendamist turul käsitleva õigusraamistiku kohta, sealhulgas erinõuete ja kasumi jaotamise kohta;

17. võtab teadmiseks ühisettevõtte 2019. aasta tegevusaruandes sisalduva teabe soolise tasakaalu kohta ECSELi projektides, millest ilmneb, et naiste koguarv, kes osalesid 2019. aastal toimunud projektides ning projektides, mille kohta esitati sel aastal aruanne (ja mis toimusid 2014., 2015., 2016., 2017. ja 2018. aastal), moodustas 20 %, kellest 13 % olid seotud teadustegevusega ja 7 % mitteteadusliku tegevusega;

18. kutsub komisjoni üles tagama, et ühisettevõtte tegevusprogrammides järgitakse edaspidi liidu õigusega ette nähtud nõudeid ja eesmärke, kuivõrd asi puudutab digiteerimist, ning komisjoni ja tööstusharu poolt selles valdkonnas välja töötatud strateegiaid;

Sisekontroll

19. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused ning et 2019. aasta lõpuks ei olnud ühisettevõte veel hakanud rakendama komisjoni uut sisekontrolliraamistikku, mis põhineb sisekontrolli 17 põhimõttel ja mida ta on kohustatud rakendama; võtab ühisettevõtte vastuse põhjal teadmiseks, et ta alustas uuele sisekontrolliraamistikule üleminekut 2020. aastal tegevuskavaga ning et ta määrab sisekontrolli järelevalve kriteeriumid kindlaks enne, kui juhtkond need kinnitab, ning et enne uuele sisekontrolliraamistikule ülemineku lõpuleviimist jätkab ühisettevõte oma olemasolevate sisekontrollistandardite tervikliku kogumi kohaldamist ja järelevalvet; palub ühisettevõttel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle kohta ajakohastatud teavet;

20. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte on astunud samme, et hinnata järelauditite rakendamist riiklike rahastamisasutuste poolt, ning on saanud riiklikelt rahastamisasutustelt kirjalikud avaldused, milles kinnitatakse, et nende riiklike menetluste rakendamine annab tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta piisava kindluse, kuid et riiklike rahastamisasutuste kasutatavate meetodite ja menetluste märkimisväärne varieerumine ei võimalda ühisettevõttel seitsmenda raamprogrammi maksete puhul usaldusväärselt arvutada ühtset kaalutud veamäära ega allesjäänud veamäära; võtab lisaks kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et seitsmenda raamprogrammi projektide puhul oli ühisettevõtte 2019. aastal tehtud maksete summa 20 305 796 eurot (2018. aastal 41 247 048 eurot), mis moodustas 11,2 % (2018. aastal 22 %) kõigist ühisettevõtte 2019. aastal tegevuskuludega seoses tehtud maksetest, ning et nende maksete puhul kohaldas kontrollikoda komisjoni teadusuuringute ja

innovatsiooni peadirektoraadi poolt kogu seitsmenda raamprogrammi jaoks arvutatud allesjäänud veamäära, mis oli 2019. aasta lõpu seisuga 3,52 %;

21. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et programmi „Horisont 2020“ maksete järelauditite eest vastutab komisjoni ühine audititalitus ning tuginedes 2019. aasta lõpus kättesaadavatele järelauditite tulemustele, teatas ühisettevõte programmi „Horisont 2020“ projektide (tasaarvestused ja lõppmaksed) esinduslikuks veamääraks 3 % ja allesjäänud veamääraks 1,48 %; võtab lisaks komisjoni ettepanekust programmi „Horisont 2020“ käsitleva määruse kohta teadmiseks, et programmi „Horisont 2020“ raames teadusuuringutega seoses tekkinud kulude puhul on 2–5 % aastane veariskimäär realistlik eesmärk, võttes arvesse kontrollide maksumust, eeskirjade keerukuse vähendamiseks kavandatavaid lihtsustamismeetmeid ning uurimisprojektide hüvitamiskuludega kaasnevat riski, ning et programmide kehtivusaja lõpuks, pärast seda, kui on arvesse võetud kõigi auditite ning sissenõudmiste ja korrigeerimiste mõju, on seatud lõppeesmärk saavutada jääkveamäär võimalikult lähedal 2 %-le;

22. märgib, et kontrollikoda auditeeris osana jooksvatest maksete kontrollidest programmi „Horisont 2020“ raames 2019. aastal lõplike toetusesaajate tasandil tehtud maksete juhuvalimit, et leida kinnitust järelauditite veamäärade õigsusele; märgib, et kontrollikoja üksikasjalikud auditid tõid välja deklareeritud personalikuludega seotud süsteemsed vead, kusjuures peamised veaallikad olid ettevõtte omaniku tunnitasu vale arvutamine ja aastase tunnitasu kasutamine, mis ei põhinenud lõppenud eelarveaastal; palub ühisettevõttel parandada personalikulude deklareerimise süsteemi ja anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle kohta aru;

23. märgib, et ühisettevõte võttis 2018. aasta aprillis vastu tegevuskava ja et mõned tegevused on juba lõpule viidud, kusjuures enamik tegevusi olid ette nähtud ellu viia 2019. aastal, samas kui mõned tegevused jäid ühisettevõtte tegevusulatusest välja;

24. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et 2019. aastal leppis ühisettevõte kokku maksegraafikus, et korrigeerida olukorda seoses üle 1 000 000 euro suuruste halduskuludega seotud rahaliste sissemaksetega, mille kohta ei ole tööstusharu esindavale liikmele (AENEAS) arveid esitatud; võtab teadmiseks, et seda käsitleti 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevas kontrollikoja auditis, ning et ühisettevõte esitas AENEASele esimese sissenõudekorralduse summas 549 500 eurot ja et maksegraafiku kohaselt tuli ülejäänud summa (550 023 eurot) sisse nõuda 2020. aastal;

Siseaudit

25. märgib, et siseauditi talitus viis 2019. aasta viimases kvartalis läbi auditites antud soovituste täitmise järelkontrolli, et hinnata siseauditi talituse varasemate auditite käigus täitmata soovituste rakendamisel tehtud edusamme, ning jõudis järeldusele, et kõiki nüüdse ühise rakenduskeskuse auditi käigus esitatud soovitusi on tulemuslikult rakendatud; märgib, et ühisettevõtte tegevuse tulemusjuhtimise auditi puhul on ühte (tulemusnäitajad ja järelevalvevahendid) tulemuslikult rakendatud, samas kui teine soovitus (tulemusraamistiku kohta) on veel täitmata, sest seda on rakendatud osaliselt; märgib, et 2019. aasta juulis avaldas siseauditi talitus strateegilise siseauditi kava aastateks 2019–2021, mis põhineb siseauditi talituse 2018. aasta novembris läbi viidud põhjaliku riskihindamise tulemustel; märgib lisaks, et selle siseauditi kava kohaselt alustati 2019. aastal ühisettevõtte „Horisont 2020“ toetuslepingute täitmise ja lõpuleviimise auditit, milles hinnati kehtestatud sisekontrollisüsteemide ülesehituse sobivust, tõhusust ja tulemuslikkust, ning see audit on veel pooleli;

26. võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et ühisettevõte peab parandama asutusesisest teabevahetuse protsessi, et tuvastada toetusesaajad, keda ähvardab pankrot, ning anda õigeaegselt aru eelmaksete kohta, mille puhul on oht, et neid ei tagastata, ning et sellest tulenevalt võivad raamatupidamise aastaaruandes esitatud eelmaksete varad olla ülehinnatud; palub ühisettevõttel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru selles valdkonnas toimuvatest arengutest;

Personalijuhtimine

27. märgib, et 31. detsembril 2019 töötas ühisettevõttes 31 töötajast 30, kuna üks lähetatud riikliku eksperdi ametikoht oli eraldatud, kuid veel täitmata; võtab teadmiseks ühisettevõtte märkimisväärse töö, mis on pühendatud personalieeskirjade rakenduseeskirjade ajakohastamise ettevalmistamisele.